

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma Kuuselantien asemakaava Saarenmaan alueella, kaava 861

Osallistumiskutsu ja tausta-aineistot: 10.3.2021 sähköpostikirje, Vehmaisten osakaskunnan hoitokunnalle. Alueella on voimassa rantaosayleiskaava ja vireillä Saarenmaan osayleiskaava. Maakuntakaavassa alue on merkitty virkistysalueeksi. Linkit: [Osallistumis- ja arviointisuunnitelma](#), [OAS 861](#), [Saarenmaan osayleiskaava, kaava nro 36](#), [Maakuntakaava 2040](#). Suunnittelualue sijaitsee voimassa olevalla toimenpidekieltoalueella. Muistutuksen lopussa on lueteltu muut alueella toimivat yhteisöt, joiden toimintaan asialla on vaikutusta ja jotka ovat asian käsitelleet tahoillaan.

Vehmaisten osakaskunta

Vehmaisten osakaskunnalle kuuluu vesialueita Kaukajärvellä, Halimasjärvi ja alue Olkahisten lahdella. Vehmaisten osakaskunta hoitaa Vatialan ja Alasen osakaskuntien asiat. Vehmaisten osakaskunnassa on kaikkiaan osakkaita 670, osakkaita Vatialassa 295, Alasessa 36 sekä järjestäytymättömässä Kaukajärven eli Haiharan osakaskunnassa 33. Kun mainitsemme Kaukajärven, mukaan vesistökokonaisuuteen kuuluu Sillansalmen kannaksen itäpuolella oleva Pitkäjärvi. Yhteisen alueen tai yhteisen etuuden osakkaita ovat kiinteistöjen omistajat. Osakkaat muodostavat osakaskunnan. Osakaskunnan hallitusta kutsutaan hoitokunnaksi. [Yhteisaluelaki 758/1989](#). Vehmaisten osakaskunnan työssä on mukana monia vapaa-ajan ja harrastuskalastajia, jotka eivät ole osakkaita.

Suunnittelualueen kokonaisvaikutukset

Saarenmaan osayleiskaavassa ruskealla viivalla erotetun, A-I merkinnällä varustetun suunnittelualueen lisäksi muistutuksessa huomioidaan Sillansalmen kannaksen reitti sekä Kisapirtintie ja Kisapirtti sekä polku Kisapirtiltä Kuuselantielle. Lisäksi huomioidaan Saarenmaan vireillä olevan osayleiskaavan tuleva asutus ja liikenne- ja ratkaisut.

Kokonaisarviossa huomioidaan Tampereen puolelta Vehmaantie varrella olevat kiinteistöt sekä Hepovuoren luonnonsuojelualueen itäpuolella oleva mökki- tai ranta-asutus. Tavoitteena on yhtenäinen käytäntö luonnonsuojelussa, virkistyskäytössä ja mökki- tai vakituksessa asumisessa kuntarajasta riippumatta.

Suunnittelualueen ja Kaukajärven luonto- ja virkistysarvot otetaan laajemmin huomioon. Vesi ja kalat ovat demokraattisia eivätkä tunne kunta- tai omistajarajoja. Vastaava demokratia vallitsee virkistyskäytössä, jossa laajenevien kaupunkien yhteistyö mahdollistaa luontopääoman, vesistöjen ja metsien, ylläpitoa ja turvaamista kasvavalle väestölle.

Kannanotot – arvojen järjestys

1) Alueen luonto- ja virkistysarvot

Sekä nykytilanteessa että asemakaavoituksessa on huomioitava Kaukajärven ja virkistysalueen luonnon tila. Uusia reitityksiä ja rakentamista on tarpeetonta toteuttaa. Liito-oravat, lähteet, metsät, suot ja muut luontoarvot on kartoitettu maakuntakaavassa ja Saarenmaan osayleiskaavassa ja ne ovat pohjana jatkokaavoitukselle.

Kaukajärvi on todistetusti viimeisten 30-40 vuoden aikana rehevöitynyt. Siitä indikoivat vesikasvillisuuden ja kalaston lajimuutokset sekä näkyvyyden pieneneminen, vaikka veden fysiologiset arvot ovatkin edelleen hyvät.

2) Alueen liikennejärjestelyt

Riippumatta asemakaavan toteutuksesta alueen liikennejärjestelyihin on joka tapauksessa tehtävä ratkaisuja, koska tonttien läpi tapahtuva ajoneuvoliikenne ja kevyt liikenne ovat lisääntyneet. Tonttien läpi kulkevan yksityistien ylläpitovaatimukset ja -kulut ovat kasvaneet.

3) Rakentaminen ja asuminen

Vakituinen asuminen näin lähellä keskeisiä taajamia on järkevää. A- Imerkinnällä oleva alue voidaan muuttaa vakituisiksi asuinalueeksi asemakaavoituksella. Asumuksensa voi muuttaa vakituiseksi myös kiinteistökohtaisella suunnittelutarvekartoituksella, jossa haetaan muutosta kunnalta. Yhdenvertaisuuden takia, asemakaavamuutos voi olla parempi vaihtoehto kuin suunnittelutarvekartoitus, jollei suunnittelutarvekartoituksen periaatteita määritellä yhteneviksi ja samanlaisiksi kaikille. Vakituksessa asumisessa sekä vapaa-ajan asumisessa on noudatettava jäte-, jätevesi ja muita normistoja kaavoituksen statuksesta riippumatta. Asemakaavoitus edellyttää vesi- ja viemäriverkoston rakentamista.

Alueen luonto- ja virkistysarvot

Luonto-arvot – virkistysalueen vaikuttavuus väestön hyvinvointiin on selkeä ja sitä ei tässä yhteydessä todistella. Alue palvelee kesäisin ja talvisin merkittäviä väestömääriä kaupunkirajojen molemmin puolin. Luonto- ja virkistyskohteissa kaivataan palveluita. Tänä talvena 2021 etenkin hiihtäjät ihmettelivät sitä, ettei Kisapirtillä saa kuumaa mehua ja makkaraa.

- 1) Koko Kaukajärven eteläpuolinen kaavoitus ja vapaa-ajan ja vakituisen asutuksen ja rakentamisen status käsitellään kokonaisuutena Tampereen ja Kangasalan kaupunkien kesken, koska kysymyksessä on tärkeä luontokohde ja virkistyskohde laajalle väestölle.
Luontoa säilyttäen aikaisemmat kartoitukset pohjana
 - huomioidaan Saarenmaan yleiskaavaluonnoksen asutusrajat
 - huomioidaan Hikivuoren suojelualueen ja Suoramajärven lehdon suojelualueen välinen alue, joka rauhoitetaan uusien rakennuspaikkojen ja uusien kulkuväylien rakentamiselta
- 2) Kisapirtin ja Liutunrannan palveluita kehitetään. Hyvä opastus, digitaalinen suoritusrekisteröinti alueen vierailusta, kilpailut ja palvelut Liutussa ja Kisapirtillä voi olla pohjana Kaarinanpolun kehittämiseksi. Tämän Kaarinanpolku-osuuden suunnitteluun voidaan kerätä vertaussuunnittelu-ryhmän Tampereella toteutetun Kauppi-Niihama-mallin mukaisesti.
- 3) Pyörä- ja muut kevyen liikenteen reitit merkitään hyvin.
- 4) Sillansalmen kannaksen silta rakennetaan niin, että sillan alitus veneellä on mahdollista. Huolehdataan siitä, että Pitkajärven muta ei kulkeudu Kaukajärven salmeen.
- 5) Hulevesien uhka Kaukajärnessä on todellinen ja vaikutukset tulevat laajalta alueelta. Entiset ja tulevat hulevesiratkaisut on huolellisesti käytävä läpi. Tässä työssä Vehmaisten osakaskunnan hoitokunta on kartoittanut jo näkyviä hulevesipaikkoja ja putkistoja, jotka tuovat hulevesikuormaa Kaukajärveen. Kaukajärven hyväksi yhdessä -hankkeen webinaarissa 6.5.2021 klo 17-19 perehdytään järnessä tapahtuneisiin muutoksiin ja tuleviin tavoitteisiin, joihin viranomaisten ja poliitikkojen tulee sitoutua.
- 6) Luonnon säilyttämiseen ja virkistyskäyttöön liittyvät toimet suunnitellaan Tampereen kaupungin ja Kangasalan kaupungin yhteistyönä.

Alueen liikennejärjestelyt

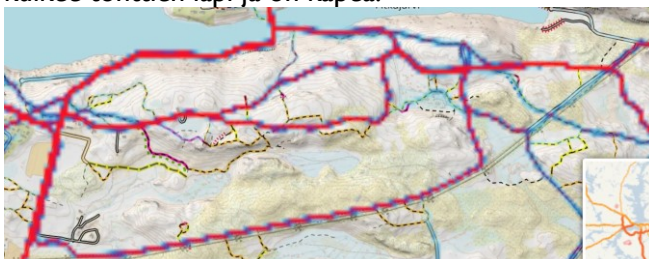
Kuuselantie on yksityistie, jonka ylläpidossa Kangasalan kunta avustaa. Tie on kapea ja kulkee Kaukajärven rannassa tonttien läpi. Autolla tapahtuvaa liikennettä ja kevyttä läpiajoliikennettä on paljon. Ohituksissa jalankulkijan tai pyöräilijän on väistettävä autoa tien kapeuden vuoksi. Nyt huhtikuussa tie on kelirikkoinen. Kuuselantiestä haarautuu kuntarajan ylittävä Vehmaantie Tampereen puolelle.

[Karttapaikka](#) (Kaukajärven eteläranta kiinteistörajamerkinnoin Kisapirtille asti)

Liikenteen ratkaisuehdotuksia

- 1) Sillansalmen kautta tapahtuvaa Kuuselantien autoliikennettä rajoitetaan.
- 2) Kuuselantien läpiajoa ja -kulkemista vähennetään sulkemalla autoliikenne Sillansalmen suunnalta. Kuuselantien puolelle järjestetään kääntöpaikka autoille, kuten isommille kuljetusvälineille ja palokunnalle. Kun tietä parannetaan, sitä ei asfaloita ja tien kaadot suunnitellaan niin, etteivät hulevedet valu suodattumatta järveen.
- 3) Kuuselantien pohjoisosan ja Vehmaantien autoliikenne tapahtuu Kuuselantien eteläpuolelta olemassa olevia reittejä pitkin Ruskosta, Hervannasta, Tampereelta ja Kangasalta. Aikanaan Saarenmaalla mahdollisesti toteutuva kehätie Lentolan suuntaan parantaa kulkua Kangasalan suunnalle.
- 4) Kevyen liikenteen lenkkeilijät ja pyöräilijät ohjataan Kisapirtin kautta ylemmälle kevyen liikenteen reitille. Kuuselantien mökkiläisten ja asukkaiden käyttöön jätetään kevyelle liikenteelle mahdollisuus Sillansalmen kannaksen kautta kulkemiseen.
- 5) Suunniteltua kevyen liikenteen reittihaaraa (osayleiskaavan mustat pallukat) jyrkkää rinteä ylös Liutun lähteen suunnalta ei toteuteta. Muutenkaan uusia reittejä ei rakenneta virkistysalueelle. Kevyt liikenne ohjataan nykyisille reiteille. Katso käytettyjä reittejä alla olevasta pyöräilijöiden Trailmap Strava Pyörä lämpökartta. <https://trailmap.fi/> Kevyttä liikennettä voi viitoituksella ja palveluilla ohjata enemmän Kisapirtin kautta. Kuuselantien mökkiosuus maisematienä on ongelmallinen, koska tie kulkee tonttien läpi ja on kapea.

- 6) Liikenneratkaisut suunnitellaan Tampereen kaupungin ja Kangasalan kaupungin yhteistyönä.

Rakentaminen ja asuminen

Nykyiset rakennukset kertovat marjastavan, sienestävän, kalastavan ja luontoarvoja arvostavan tavallisen kansan huvila- ja mökkihistoriasta. Tämä historia säilyy esimerkkinä siitä, miten 1950-60-luvulla mökkeiltiin Tampereen läheisyydessä.

- 1) Alueen rakennuskantaa voidaan muuttaa vakituiseksi asutukseksi.
- 2) Asemakaava edellyttää vesi- ja viemärijärjestelmän rakentamista. Tämä toteutunee parhaiten Kuuselantien perustuksen rakentamisen yhteydessä ja suunnitelma tehdään ja toimivuus varmistetaan asemakaavoituksen yhteydessä.
- 3) Nykyiset kerrosneliöt ovat riittävät ja rakennuskanta ilmentää alueen historiaa. Alueen rakennusoikeutta ei lisätä. Suunnitelma-alueen rakennuskantaa ei sallita enempää tonteilla rinnettä ylöspäin. Rinteen yläpään ei rakenneta uutta tietä. Alueella tehdään kalliioleikkauksia tai -räjäytyksiä lisätilan raivaamiseksi ainoastaan erityisestä syystä poikkeausluvalla.
- 4) Tämän suunnittelualueen ulkopuolella Pitkäjärven rannassa Kisapirtintien varressa olevaa RA-s aluetta ei rakenneta. Merkintä muutetaan osayleiskaavan päivityksen yhteydessä.
- 5) Kaavoitusratkaisut suunnitellaan ja vaikutukset arvioidaan Tampereen kaupungin ja Kangasalan kaupungin yhteistyönä.

Yhteenveto

Alueen asemakaavoitus tehdään ensisijaisena kriteerinä laajemmin tarkasteltavat luonto- ja virkistysarvot. Sillansalmen kautta tapahtuva autoliikennemahdollisuus poistetaan ja reitti varataan kevyelle liikenteelle osana Kaarinanpolkua. Rakennusoikeutta alueella ei lisätä. Kaavoitus ja liikennejärjestelyt tehdään yhteistyössä Tampereen kaupungin kanssa. Tässä yhteistyössä on mahdollisuus tutkia, voiko alue olla osa yli kaupunkirajojen muodostuvaa kansallista kaupunkipuistoa tai luonnonsuojelualuetta ääripäinään Haihara ja Suoramajärven lehto. Luonto- ja lähiliikuntakohteisiin tarvitaan palveluita. Liutun ranta ja Kisapirtti ovat kehitettäviä, ympärivuotiseen käyttöön soveltuvia kohteita Kaarinanpolulla. Näiden palveluiden suunnitteluun osallistetaan asukkaita ja käyttäjiä.

Muistutuksen laatija

Sirpa Kuusela, Vehmaisten osakaskunta, hoitokunta, puheenjohtaja 040 739 0957

Muistutuksen hyväksyneet tahot

Vehmaisten osakaskunta, hoitokunta, varapuheenjohtaja Jussi Hietala
Tampereen Vehmainen Seura ry, varapuheenjohtaja Turkka Tiainen
Vehmaisten Urheilijat ry, puheenjohtaja Antti Virtanen
Vatialan Kyläyhdistys ry (entinen omakotiyhdistys), puheenjohtaja Mari Keronen
Pelastakaa Kaukajärvi ry, tiedottaja Eva Wäljas
Kaukajärvisseura ry, puheenjohtaja Pia Vastamäki
Takon Soutajat ry, puheenjohtaja Tomi Dewes

Vehmaisissa 16.4.2021

Sirpa Kuusela
Vehmaisten osakaskunta, hoitokunta, puheenjohtaja
puhelin 040 739 0957, sirpa.kuusela@fidaros.fi